

Ціна — 20 п.
В Канаді — 25п.

Церква на Закарпатті

БЕРЕЗЕНЬ, 1934

« ЖІНОЧИЙ СВІТ »

Місячний журнал для національної освіти українського жіноцтва в Америці.

— «О» —
Орган «Союзу Українок Америки»

— «О» —
Редагує: **МАРІЯ Е. БЕК**
1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

ПЕРЕДПЛАТА:

Річно	\$2.00
Піврічно	1.25
Заграницею річно	2.50
Одно число	20c.
В Канаді	25c.

— «О» —
SUBSCRIPTION RATES:

Annually	\$2.00
Semi-Annually	1.25
Foreign Countries (an'ly) ..	2.50
Single Copy	20c
In Canada	25c

“ ZINOSHY SVIT ”

**Ukrainian Women's
Monthly Magazine**

— «О» —
Organ of the Ukrainian
Women's League of America

— «О» —
Editor: **MARY V. BECK**
1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

— : 3 МІСТ : —

ВІД РЕДАКЦІЇ — Свій до свого
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — З мійської вулиці
ТАРАС ШЕВЧЕНКО — Іван Підкова
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Тарас Шевченко
ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ — Безталанне кохання
МАРІЯ Е. БЕК — У гості на Західню Україну
П. КРИВОНОСІЮК — Алькоголь— його сила і наслідки
М. КОСТИШИН — В пам'ять незабутньому кобзареві Т. Г. Шевченкові
ДР. А. Т. КІБЗЕГІ — Жіночі недуги
ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ США — Дописи з місць
ДОПОВНЕННЯ ЗВІТУ

SECTION BY YOUNG UKRAINIANS

AN EDITORIAL — An Overburdened Social Calendar
TARAS SHEVCHENKO — My Last Will — Translated by John Yatchew
OLGA SHUSTAKEVICH — Early Ukrainian History
BONDAN LEPKY — The Flower of Happiness — Translated by M. S.
TARAS SHEVCHENKO
FACTS ABOUT UKRAINE

СВІТЛИНИ

Церква на Закарпатті	окладинка
Запорожці вибираються в похід	ст. 3
Тарас Шевченко	ст. 4
Гуцули	ст. 6
Гуцули	ст. 7
Український Жіночий Демократичний Клуб в Джерзі Сіті	ст. 13
Запорожська Січ	ст. 21
Жнива на Україні	ст. 24

СТОЯВ ВІН згорблений під високим і пишним банком. Звисаюче з нього лахміття буюло в острому січєвому вітрі й тільки товстий мотузок держав його вкупі. За кожним сильним зривом вітру, на голові підносилися замазані капелюхи, але важка посиніла рука хапала його перед буйним пологом вгору й в самий час придавляла його. Час-від-часу піднімалась до права то ліва нога з замерзлого бетонного хідника, й тоді, з отворів пережитого черевка виразно визирали скостенілі пальці.

Зморщене літами й нуждою лице зовсім сціпініло й перетяглося місяцями темно-синіми смугами. Під широкими звисаючими крисами капелюха запалі очі подобали більш на чорні ями, в яких пересувалося щось, то в цей то в тамтій бік і давало ще знак життя. Ціла його постать дрижала від переймаючого морозу, кулялась в двоє, хиталась й ледви на ногах держалась.

Але він вперто простягав до кожного — з будинку виходячого — брудну руку. В зів'ялих очах не відбивалися вже обличчя прохожих, а пересувались попри нього темними тінями. Вони могли його в одній хвилині ущасливити, могли йому привернути без труду погасаюче життя.

Десь там в кутику притупленого голодом мозку, щось ніби говорило.

«Ні, мені до шастя багато не треба. Дайте мені філіжанку гарячої кави, дайте мені тільки 10 центів, щоби її набути! Хай загрієсь! І тоді перестану ненавидіти світ та людей!»

Тіни пересувалися одна за одною, жадна не приставала. Один швидкий погляд на мозолисту брудну руку, один викривлений вираз обридження й, тінь прискорювала ходу. Ніхто не кинув нещасному навіть такого

ж брудного цента як його рука.

«Хліба, ради Бога, хліба!» — добувалось з мозку й байкавичною скорістю переносилось в скорочений жодуток, перелігало в обі очні сочки й випирало їх з цілою силою надвір.

«Піійз, містер! Мі гуятрі!» — добувалось бязіливо зпід лахміття й брудна рука висунулась якнайдалше, мабуть задалеко. Діткнений брудною рукою жебрака, пан обурився й штовхнув його немилосердно в груди. Не сильний був удар ображеного пана, але не витривав й його; повалився горілиць на землю. Стукнув головою об хідник так, що аж загуділо й в хіднику й в голові.

Зненацька гаряча струя перелетіла по його жилах і миттю оживила ціле його ество. Йому стало відразу ясно в голові, нечуже б сонце зів'ялося серед темної ночі. Йому прибула навіть сила, більша, яку колинебудь посідав. Він зірвався з землі й розпучливо закрячав.

«Злодії, рабівники, бандити! Я двадцять літ тяжко працював, недоїв і недоспав, а складав гроші у вашому банку. Складав гроші, щоби вернути колись на Україну, купити кусник землі, одружитись і виплекати, як інші, щасливу родину. Банк збанкрутував!... Роботи мене позбавили!... З хати мене прогнали!... Злодії — ви все мені забрали!»

Товпа людей зібралась навкруги та приглядалась напівбожевільному жебракові. Він кричав в чужій мові й дивно вимагував великими руками у воздуху. Червона кров стікала з покаліченої голови, розходила узкими струями по лиці, але він не зважав на це. Підступив до стіни банкового будинку і бив п'ястками об каміну стіну. Бив несамовито й диким голосом верещав.

«Я тільки один кавалок хліба у вас просив, тільки одиц, тільки одиц! В імя всего: Христа, гу-

манності, братерської любові! Одно горнятко кави вистарчало мені до шастя, щоби заспокоїти це мізерне мое тіло. Одна брудна витерта шустка врятувала мене на часок від болю, мук і терпіння. Ви в своїй захланності й навіть цього пожалували мені. Ви, що відіяли у мене все, ще й тручати посміли мене!»

«Лук авт! Гііз крейзі!» — заревіла товпа. Але він не чув ні гомону товпи, ні переразливий згук поліцейської свиставки. На посинілих устах виступила піна, очі заіскрилися дивним огнем і він далі товк скривавленими кулаками об тверду стіну.

Нараз вхопив вуличну газетку підставку, підійшов до величезного вікна й одним дужним рухом жбурнув її в саму середину. Бренкит падаючого об хідник скла заглушив усе на хвилину.

Розфілювалась товпа, але держалась оподалік у безпечній віддалі. А перед вікном, немов причарований великим отвором стояв жебрак. Кров вже збиралась маленькими калюжками на землі. А він стояв і показував пальцем правої руки у великий отвір і щось говорив, ніби до себе, ніби до товпи.

Очуная, коли кілька пар сильних рук полісменів схопили його. Рванувся у бік, почав відкатити, оставляючи їм тільки кусники лахміття в їхніх руках. Товпа й полісмени кинулись за ним.

Не міг бігти, сили опустили його зовсім. В лєкучому мозку виразно відбився гомін догоняючої його товпи. Нагло його зір сплинився на самоході, що гнав з великою скорістю в його напрямі. Скочив останками сил йому прямо в дорогу.

Переразливо заскреготали нагло придавлені гамулячі. Щось глухо вдарило з великою силою об брукову дорогу; товпа зі здивовання сильно загомоніла.

ІВАН ПІДНОВА

Запорозжці вибираються в похід

I.

БУЛО КОЛИСЬ — в Україні
Ревіли гармати;
Було колись — Запорозжці
Вміли панувати!
Панували, добували
І славу, і волю. —
Минулося, осталися
Могили по полю!
Високії ті могили,
Де лягло спочити
Козацьке біле тіло,
В китайку повите,
Високії ті могили
Чорніють, як гори,
Та про волю нишком в полі
З вітрами говорять.
Свідок слави, дідівщини
З вітром розмовляє,
А внук кошу несе в росу,
За ними співає.

Було колись — в Україні
Лихо танцювало,
Журба в шинку мед-горілку
Поставцем кружала.
Було колись добре жити
На тій Україні . . .
А згадаймо! може, серце
Хоч трохи спочине.

II.

Чорна хмара за Лиману
Небо, сонце криє:
Синє море звірюкою
То стогне, то вие,
Дніпра гирло затопило.

«А ну-те, хлопята,
На байдаки! Море грає,
Ходім погуляти!»
Висипали Запорозжці,
Лиман човни вкрили.
«Грай же, море!» — заспівали,
Запівались хвилі.
Кругом хвилі, як ті гори:
Ні землі, ні неба.
Серце мліє, а козакам
Того тільки й треба.
Пливуть собі та співають;
Рибалка літає,
А попереду отаман
Веде, куди знає.
Похожає вздовж байдака,
Гасне люлька в роті:
Поглядає сюди-туди,
Де-то будь роботі?
Закрутивши чорні вуси,
За вухо чуприну,
Підняв шапку — човни стали.
«Нехай ворог гине!
Не в Синопі, отамани,
Панове-молодії,
А у Царград, до султана
Поїдемо в гості!»
— «Добре, батьку отамане!»
Кругом заревіло.
«Спасибі вам!»

Надів шапку.

Знову закипіло
Синє море. Вздовж байдака
Знову похожає
Пан отаман, та на хвилю
Мовчки поглядає.

Маруся Синенька

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

БУВ ЧАС, коли на Україну насунулася хмара московського та польського панства, жадна безпощадного панування та голодна наживий для України тоді настали чорні дні ганебної панщини. Відразу щезла всяка свобода, притихли веселі співи й на довгі роки замерли: приемле метушня та гамірні розмови по садках. Від раннього ранку до пізнього вечора, батько, мати, а навіть підрослі діти, працювали у поті чола на панському полі, а коли не дай бог дехто змучився, спинився хвилинку у своїй праці, остра нагайка глибоко різала спину та додавала охоти до живійшої праці. Тоді людина не була людиною, а вважалась еством нище скотини, яку пан, після своєї волі, міг мучити, катувати, продати, а навіть безкарно вбити. Не було кому обстати за нужденним кріпаком. Неразлучалося, що збанкрутований панок, збирав найкращих та найсильніших батьків та синів, віз на торговицю й продавав Вірменам немов невольників. Часто траплялось, що підпитий панок за одну хвилину, програвав ціле своє село з маетками та людьми. Або, що це значило для польського пана сказати привести двадцять найкращих українських дівчат та віддати їх на поталу молодим розбещеним панкам? І, коли народ український проливав гіркі сльози жалю, коли гострим ножем краялось серце матері на вид кожної наруги над її дітьми, пани гуляли, бенкетували. Розливалось червоне вино по столах панських палат, а разом текла й червона кров під нагаями польських посіпаків.

Та не забулася народом давня козацька слава й не в одному серці зродилася непогамована жажда; жажда крові, а цим разом, поганой панської крові. Росла завзятість, укріплювалася впертість, а кріпке мужицьке тіло, гартувалося ще більше колючими нашайниками, важкими кайданами та гострими різганами. Назовні здавалась тиша, бо народ терпеливо зносив знущання, але в душах тисячів закріпощених мужиків, щось клекотіло-горіло, щось, хоча вчasti придушене, кричало-ревло. І раз-у-раз у темну непрозору ніч, неначе цей дух таємний, зникав не-

помітно батько та лишав жінку і дітей на поталу недолі. Щезав у досвітній імлі молодий парень, а позаду оставляв у розпучливому плачі молоду суджену. Пропадав у густому лісі син-одинак, кидаючи свою стареньку матір-сироту на ласку панів. Всі воли покидали рідні села з важкою думкою і неначе сірі вовки продирались непроходимими дебрами. Збірались гуртками та ожидали. І ось одної тихої ночі задунав у місті Чигирині трівожно дзвін, покотилася луна, а чорний ліс зразу ожив, степенувся та створив завзятого мстників українського народу — українських гайдамаків. Зворушилась Україна та спалахнула полум'ям пімсти. Могили поєду осталися по многих і пишних панських палатах та придушили необмежену лаячку гудьню. Скривані трупи закрили наші села та міста. Утікали, на смерть перелякані пани, а гайдамаки з'являлись немов зпід землі та змітали вороже насіння як тільки могли, щоб не стало й духу по ньому на нашій землі. Кровю за кров, муками за муки, платили гайдамаки.

Україна спалахнула, але й скоро згасла. Ляхи наслали велику силу війська й горстка гайдамаків не встояла проти навали. Хто не поляг на полі битви, згинув на острому палі серед страшних мук. Самого ватажка, Івана Гонту, мучено у звірський спосіб. Здавли пани кріваве народне повстання та наложжи на Україну нові кайдани, тільки важчі та сильніші, а на помічників-катів придбали нових союзників, московських панів.

І саме в тому часі, коли жорстоко здавлено гайдамаччину й панщина на Україні досягла зеніту, зглянувся бог над своїм народом, і як живітському народові послав Мойсея, так і українському народові послав Шевченка, щоби цей вивів народ з неволі кріпацтва. Шевченко родився кріпаком, бо мабуть саме призначення хотіло, щоби він сам через двадцять чотири роки носив на собі це ярмо; щоби у повноті пізнав тягар того ярма та витворив у собі непримирену ненависть до нього. Чи то вдома при мачусі, чи в ля-

Тарас Шевченко

ка-п'яка, чи то на кухні в пана, чи то на службі в учителів-малярів; всюди й все дізнавав він лише кривди та зневаги й тільки вряди-годи, кризь густі клуби терніння, жалю й мук, протиснувся ясний промінчик у його душу, щоби застигнути там на віки. Його мати, яка померла, коли Тарас мав заaledви дев'ять літ, вespіла була влити у свою дитину стільки материнської любови, що її образ не затерся в душі Тараса аж до смерті. Найстарша сестричка, Катерина, яка піклувалася малим хлопчиною та боронила його на кожному кроці, стала для нього немов святою. Пастушка Оксана, яка отерла неодну сльозу громадському пастухові та доторкнулася унерве жіночою ніжністю його ще тоді дитинячої душі, ставала розрадою й в пізнішому віці. Дід Іван, старий гайдамака, який розвернув перед своїм внуком картини минулої народної стихії, витичив Тарасові шлях життя: шлях боротьби за правду й волю народа й Тарас сам став твердим та непохитним характером, неначе справдішній гайдамака. Земляк Сошенко, який знайшов Тараса у Петербурзьким саді впривадив його у кращій світ та вляв у нього надію на вільне життя. Оце ці ясні промінчики з дитинячого та молодечого життя Тараса.

На двадцятomu році життя усміхнулася Шевченкові доля. За 2500 рублів, як на ті часи незвичайно велику суму грошей, головою завдяки великому маляреві, Брюловому, викуплено Шевченка з неволі та відчинено перед ним браму світа. Але Шевченка тягла до себе Україна й він поїхав туди в 1843 і в 1845 роках. Та його серце не втихомирилось, але навпаки, запалало ще більшим гнівом до ворогів, коли побачив як безпощадно пани нівечать Україну. Ціле його ество запалало бажанням боротьби за долю рідного краю та народу. Не на руку було це панам, донесли цареві, а цей заслав його салдатом на десять довгих років в далекий Оренбург, а відтак в Новопетровск, із наказом, що не вільно йому писати ні малювати. Ридав Шевченко на чужині, кральною писав та малював і гірко проклинав. Пішов він здоровим молодим чоловіком, а вернув з довгою сивою бородою, з лисою головою, з підірваним здоров'ям, сорок трилітнім старцем. Відвідав через свою безталанну Україну, набув клатпик землі, щоби побудувати там хатину та одружитись, але таки безбавом на чужині загинув. Важка недуга скосила найбільшого українського поета і він помер в Петербурзі, далеко від своєї дорогої України. Жив сорок сім літ. З 30 то 24 був кріпаком, 7 на волі, 10 карався на засланні, а решту перевів під поліційним доглядом ніби на волі. Працював важко, страждав тяжко, а щастя знавав мало, бо все віддав для свого народу. Не диво, що його

тіло перевезено на Україну, поховано над Дніпром біля Канева та висипано високу могилу, куди з усіх сторін летять утомлені українські душі, шукати розради та потіхи, бо безсмертний Шевченко остав вірним сином безталанного простого люду.

Шевченко був знаменитим малярем, але для нас він має більше значіння, як кобзар, учитель, пророк та завзяятий борець. Шевченко, як жаден інший поет, оспівав у своїх поезіях красу України. Куди не впаив би ваш погляд на сторінки кобзаря, ви побачите чудові картини: блакитне небо, чорний степ, зелену діброву, молочні сади, біленькі берези, чистенькі селянські хати, білолиций місяць, ясні зорі, широкий та могутній Дніпро; і одна за одною пересуваються ті картини, одна від одної краща. І нас окужала ця природна краса, і в нас здається, були добрі очі та ми не все помічали, не все так ніжно відчували, аж змалював те все Шевченко.

Нераз ми чули українську пісню, з нею навіть вродились, з нею вирости, але ніколи не діткнула вона нас так мило, аж поки не почували її з душі нашого поета. Перелився він її з ляцання соловейка, з скигіння чайки, з скрипіння гучкої верби, з плоскотання пливучої води, а найпаче з майже нечутнього ридання чорноскої дівчини. Навіть рев Дніпра, стони Чорного Моря, гудіння залізничого вихору не вражають своїм сильним акордом, а викликають прихильний подив могутчої сили та необмеженої волі, перед якими гине все кволе.

Тільки в такій чуткій людині, як Шевченко, могли так вірно відбиватися переплітани краси та ріжкобарвні тони й там залишитися на довгі роки, щоб опять десь у нічній тиші відродитися та перетворитися у живе слово.

Але душа поета була чутлива не тільки на тони й краси; вона прямо переєкала гірким болем та лекучими муками свого народу, які топив він на самоті рисними сльозами. Він ніколи не забув оповідань swojego діда-гайдамаки про знущання польських панів над українським народом, про рознуцливий зрив українських гайдамаків. Він й сам випив повну чарку кріпацького горя за свого життя й тому добре розумів цих мужиків та любив їх цілим серцем, повною душею. Як ті гайдамаки присягли на посвячені ножі, так він присяг на невинно пролиту українську кріпацьку кров, боротися за волю народу до загину. Й справді для цієї боротьби посвятив він все: гроші, вигідне життя, панську славу, а навіть ласку царя, а в заплату за свої жемчуги-ідеали прийняв наружи, вояночу тюрму, страшне заслання, а навіть передчасну смерть. А до того, найбільше його боліло, що своєрідні

(Продовження на стор. 8-й)

Юрій Федькович

БЕЗТАЛАННЕ КОХАННЯ

НЕ ТО ЩО на наше село, а на щіду славу Буковину, коли найшовся такий хороший парубок, як той Тодер Дугай, або краша дівчина, як тої старої вдови Гребенихи дочка Олена, то я вже не хочу називатися своїм імям. А що Тодірко з Оленкою собі кохалися, то своєю дорогою йде; та як же їм і не любитися, коли вони сусіди собі, та ще й близькі були. А то сусідам лише би любитися, бо так пан-отчик наш православний у церкві навчають. Чи як кажите?

Зрештою, як вони там кохалися, чи дуже, чи так лиш — не мені це розберати. Але те знаю ретельно, що Тодірко з Оленою не могли якось удатися. Тодер був парубок тихий, звичайний, щирий, все в думках та гадках. Олена знов дівчина жартовлива, обмінна, пестійка, як той метеличок в літі. Задуману з роду-віку ніхто її не бачив. От такі це були коханці—

Тодірко з Оленкою.

*

А стара Гребениха богачка була: фудульна, обрахована, з масним язиком, як то кажуть. Свічку до церкви не понесла, часточку не дала, мисочку не поклала, а проте лице своє перед людьми так знала обмити, що то вона все була «бідниця». У неї бжолки не роїлися, ні корови скороми не давали, ні з овечок вовни не встригла — вона зовсім безталанна була. А тут нишечком так сміється з дурних людей, що її було жалують.

Лиш одна душа на світі мала у неї і ласку й пошанівок, стара баба Ція, що зерном ворожила та в звіздах смотрила: і днюють і ночують було в купі, та по цілих ночах вистоять порозплітані в садку, лічучи та викликаючи ясні зорі. Ще й не повічеріло, а Ція сидить собі вже при каганці на печі, та зерном розсуває; Гребениха коло неї.

— А що там паде, любко?

— Хіба я вам коли правду не сказала, зазулько? — каже ворожка.

— У серці колач, на порозі колач, в хаті гість, а це у мене старости любко. Лиш ось-де, з лівої руки трохи жаль, але то нічого — минеться. А от це зять багатий з-під сонця: і колач, і радість, і борзо — бо плоту нема; як не буде цей осени весілля, то в лице мені наплюй!

— Цеж у мене ще дівчина молода — каже Гребениха, — а мушу віддати, щоби вже того Дугайшиного раз позбутися. Учепився, тітко, дівчини, як реп'як кожуха — ні суди Боже!

— А дівчина? — питає ворожка.

— Дівчина й гадки не має. Я кажу до неї: — Коли хоч, то йди за Тодера, я тобі не спираю. — А вона.

— Мамо — каже, — колиж бо в'н такий тихий! я за ним звудилабися.

Гуцули

Гуцулки

— Любка моя — каже ворожка.

— А тут бесід по селу вже повно! — Журяться Гребениха — знаєш доно добра, що я гадаю учинити!

— Кажіть ластівочко!

— Хочу віддати свою Олену за Угринчукового Митра. Я вже й з старою зговорила...

— А відтак же?

— Завтра свататиме.

— Це ворожіє вода на лотки. — Дай Боже таке чути! — каже. Я вже вам давно хотіла казати та не сміла. Я, любко, не смілива з роду.

— А що отце тутки паде? — питає Гребениха, справивши палець на купочку зерна.

— Та от це, кришечко, це — гріб, але з лівої руки, то чужий. — Тай ще до того й бідний, ані мисочки коло него.

Доки ворожка ворожила а на дворі зорянно і тихо: нічого не чути, тільки Дністер гуде, та соловейко свище. А в садку під вишнею, що білим цвітом так припала, стоять Тодер з Оленою. Тодер плаче, Олена скубе вишневу квіточку в шматочки.

— Я згублюся, — каже Тодер.

— Який бо ти незвичайний.

Тодер! — каже Олена. На що собі такі гадки до серця приводити, коли я тебе люблю.

— Все каже, що любить, а за другого йде! — дорікав парубок гірко.

— Або так не буває — каже Олена сміючися, «хоч повичані, а з другими кохаються?»...

Тодер подивився пильно, покрутив головою, та й пішов. Дівчині й «добра ніч» не сказав.

— Иди, коли нерозумний! — промшвила вдовина дочка згорда: махнула рукою та й пішла в хату.

У старої Гребенихи в хаті вінок плетуть та бояри збираються, а Тодер ходить собі понад Дністер, та в сонілку грає. Грає, а дрібні сльози так його й обливають! Заткнув сонілку за пояс, той заспівав:

Ой засвіти, місяченьку.

Тай ти, зоре ясна!

Пішов домів. А дома молодший брат уже його дождає.

— А ви де були, бадічку?

— Прохожався: або що там же?

— Та нічо бадічку: Олена прихидила кликати вас у бояри.

Тодір нічого на це не відповів, пішов у хату. Стара Дугаїха сиділа за краснами, ткала сукно. Та як поглянула на Тодера, аж її човник з рук випав.

— Синку мій, а тобі що?

— А що ж би? — каже, — нічого! —

— Таже ти почорнів, як та голоня!

— Так вам видиться, мамо, я однаковий.

Стара дальше ткала, а син пішов у комору, на весіля збиратися. Ще й брата молодшого покликав, щоб йому поміг.

За дві години Тодер був убраний, готовий. Черевики на нім брижовані, ногавиці білі, сорочка ринтухова, золотий хірем вишивана; пояс забиралий, боянський; за поясом ширинька; на шні хустунка шовкова; на голові кресаня в самих павах та йорданах, що на цілій Буковині такої мабуть не було.

Вийшов з комори. Кучерики русо-золоті лишно зачесані, повилися по голові, засияли, мов золото. Він підійшов до неначки своєї старої, став, дивився на неї довго, відтак поцідував її в долоню, та й уклонився низень-

ко. «Ненько» — каже — «благословіть».

— А куди, синку? — питає стара, — на весілля?

— На весілля! — каже.

— Божа тебе мати благослови: душу! Та не барися дуже; я сама в хаті.

— Ба я може й забарюся, не-не-не-не.

— Нічого, синку, — нічого. Лиш не тужи так дуже. Не судилося, душко, — щож роби-ти?

Він тоді сплакав. А братик молодший Василько, як не кине-тьс я йому на шию. Бадічку — каже, — братіку мій дорогий! куди ви отце йдете?

— На весілля, Васильку.

А мені все здається, що я нас більше не побачу, Тодерку, бадічку, братчику мій рідний.

Тодер поцілував хлопця в чоло, перехрестив, пригорнув до серця.

— Васильку, — каже, — я забарюся, не лишай неньку.

Уклонився, та й пішов.

Павле Дністер, тихий, як той український народ, широкий як його думка, глибокий як його рани. По тім боці Галичина, по цім Буковина. Вечер був тихий. В Хрещатицьким монастирі дзвонили на вечірню, місяць сходяв поволі. Зійшов, засві-тив, засіяв, золотом на цілу Буковину. Соловейко співав у лу-зі.

А в лузі стоїть зелений явір, обняв молоду калину, пригор-нув до себе. Стара верба по-хилилась над ними, знай та ненька рідна над своїми діточ-ками. Дівчина здоймила золоті та пахучі свої квіти до гори; коло неї постелився зелений барвінок, пригорнувся, приту-львився, задумався. Пишно че-ремшина вимахує білими свої-ми вітами, знай та богацька донька писаними рукамими, а кучерявий дуб стоїть та смі-

ється, мабуть до тої фіялочки, що йому на корені завпила. Ви-сокими та широкими Дністро-вими берегами постелились мо-лоденькі, шовкові трави, а по них ходить парубок хороший-прехороший, ходить та в соплі-ку грає. Це був Тодер.

Грав він довго — раз весело, що аж серце рвалося, а відтак знов сумно тужливо. На березі стояв білий камінь; він сів собі на тім камені, поклав кресак та сопліку біля себе на мураву, склонив голову на руки, задумався. А з села чути було музи-ку, що грала в Одени на весі-лю.

— Що цей світ, що його вірна любов, що його любов, що його доля? Світ — Дністрова фі-ля, віра — оттой шум, що на ка-мені сперся, любов... Не дока-зав... — — — — —

Другої днини найшли тільки кресаню і сопліку на березі.

К і н е ц ь .

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(Продовження)

українські пани, підшившись під ласку царя, по-магали з матері-України, полатану сорочку здій-мати. Він голосно протестував, називав їх гря-зею Москви, сміттям Варшави, обіцював їм в бу-дучині страшне пекло української пімсті, й не-одного українського шляхтича навів на правий шлях життя, котрий вкінці обіймив найменшого свого брата, кріпака-сесянина та облекшив йому ярмо неволі.

Шевченко, перший мужно та відважно, о-смілився наложити п'ятю ката на помазану голо-ву московського царя та домагатися волі та рів-ноправності для всіх. Він пророкував усім катом, своїм й чужим, пекло та погибель, коли не по-правляться, бо навіть власні діти їх відчувають-ся та підуть проливати батьківську кров. Не-давні події це нічого іншого, тільки сповнення того пророцтва. Але тоді, цар та його посіпаки, вважали це бунтом і відповідно до цього, пока-рали Шевченка. Думка борця-поета, щоби пере-творити інертну, заголюкану, закріпощену й о-граблену з творчих сил українську масу та про-тиставити її московському великанові, вважа-лась тоді божевільною, навіть між найбільшими лібералами. Але Шевченко вірив в творчу та відпорну силу українського народу й розколи-

хував українське народне море своїм гарячим словом, де тільки міг. І прийшла для народу во-ля, хоча вже по смерті Шевченка, тай до того оповита густим серпанком панського лукавства. Правда воля для України прийшла аж тоді, коли на засіяній Шевченком ниві, вирости тисячі завзятих борців та пішли за словами Шевченка: «боріться, побороте!» та проголосили вільну й незалежну Українську Народню Республіку.

Але опять прийшла народня катастрофа й вороги-зайди потоптали брудними ногами наці-ональний прапор й завели нову страшну нево-лю. Але зявився новий тип гайдамаки, новий тип борця-местника, яким Тарас Шевченко дав таку пораду:

Вставайте, І вражою, злою кровю
Кайдани порвіте, Волю окропіте!

Ці борці ростуть у силу й, хоча навкруги їх паує загальна байдужність, хоча в душі батьків народу закрадається зрадлива угодовщина, во-ни з незлотою вірою в серця на перемогу, майже голіруч ставлять перешкоди навалі воро-жого війська, жандармерії та армії шпигів. І хо-ча їхня львина відвага та молода очайдушність не-раз і ведуть їх на певну смерть, вони свідомі того, що шлях, який показав їм Тарас Шевченко, це одинокий певний шлях, який заведе украї-нський народ до волі.

Марія Е. Бек

У ГОСТІ НА ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ

(З нагоди прогулянки США на Жіночий Конгрес в Станиславіві)

НЕМАЛО води протекло в би-струму Дністрі, відколи ми покинули рідну землю й вибра-лись шукати долі на чужині. І треба було аж довгих років ски-тання, треба було покоштувати з чужої руки ласкавого білого хліба, відчутти пониження неба-жаного гостя, щоби надати правдиву вартість тому неоці-неному скарбові, який ми втра-тили; й спалахнути чистою та палячою любовю до нього.

І може саме тому, навіть в за-мрячений довгими літами пам'я-ті, виривають ще й сьогодні так вірно й свіжо колишні обра-зи. Хто з нас не бачить очима своєї душі так добре нам зна-ний вид цієї біленької, хоча деколи й перехиденої хатини, де ми провели свої найкращі лі-та — діточі літа? Правда, нераз і нуджа визирала ізза малень-ких вікон, але ясне сонічко свої-ми теплими лучами й її розгрі-вало, розяснювало похмурі сті-ни й виповняло новою вірою, новою надією.

Перед нами зеленіє малень-кий садок, пишається розкудо-вченими гілками старих ябл-нок і груш, в яких кожного ран-ку ховається «божий півесць», соловейко, й розвеселяє чудни-ми звуками життя навкруги.

За садком тягнуться неначе ножицями старанно викраїні ниви, колишуться під подувом легенького вітру філями золо-того моря та впливають в зане-покоєну душу солодке вдово-лення. Вони такі близькі, такі рідні, немов немовля свої ма-тері; підкувались ними прадіди, діди, батьки наші, не занедбу-вали їх і ми. Втягали вони у се-бе гіркий піт цілих поколінь, виснажували сили й найкріпкі-ших в роді, але в осені, неначе

суворий але дбаливий батько рідні, видавали обильні плоди.

Видискується знана річка в долині й веться гадокою поміж низькі береги. Вузенька, пли-тенька, — одним словом, скром-ненька собі. Дарма що в її хо-лодні обійми кидаються босі пастишки щодня; приходять до неї круглобोकі красулі й поть з таким смаком її воду, немов би хотіли випити її до дня; забігають на її береги ве-селі дівчата, регочуться й бав-ляться до схочу та пересилають сусідньому ліскові чудові тужні мелюді.

А ось на горбку старенька церквушка вкрилась моховими зморшками, неначе бабуся ста-ра: все привітна, все доброзич-лива й мила. Майже сто літ лі-кує вона зболілі душі, поті-шає своїх дітей в смутку й не-долі, помагає в горі; всіх при-ймає під свій ніжний омофор, багатих і бідних, щещасних і ша-сливих. Нераз була вона свід-ком безмежної радості, яка за хвилину перемінювалась в пекучий біль, страждання й муки. Вона вводила немовлять у цей зем-ський світ, вона лучила їх тісним вузлом подружжя, вона й су-ророжала їх у другий, надзем-ський світ. Неначе ця матір, ді-тям все віддавала, а від них майже нічого не жадала; звер-ха бідненька, — повна неоще-нених скарбів внутрі.

Іза неї вихляється з вели-кими вікнами сільська школа. Ясне сонічко бе у ніжнотом золотих лучів, але не всі вони пробиваються кризь г л а д к е скло; більшість розсипується кругом, доторкнувшись глад-кої поверхні. Так коліс пада-ді мудрі слова старенького учи-теля на наші молоді мозги, про-

бивали тверду стіну невідомі й неосудом промостяли гладку та вигіднішу стежечку в житті. Інші відбивались, падали в тінь недбалства й лінивства, щоби згинуть там навіки.

А оце зібрались наші ровес-ники й ровесниці по «Службі» та гомонять мов бжолі в улії. Це ті самі Максими, Івани, Юрії, Павлини, Катерини, Марії, але змінені до непізнання. Всі вони — тепер статочні господарі й поважні господині; це не ті пу-стунчики й збиточниці наших шкільних днів. Деяких вже не видати в гурті, мабуть рівнож пішли шукати щастя у широко-му світі, а може лежать вже безтурботно в темній могилі.

Ці самі чудові та милі, хоча дещо перемальовані картини у-країнського села пишаються й сьогодні на Західній Україні та очікують нашого приїзду, що-би щераз привітали нас усміш-кою врадуваної матері й розве-селити довгим скитанням стом-леної душі.

Полиньмо туди щераз, може вже в останній раз! Огляньмо цю, кровю й потом наших бать-ків зрошену землю; притуляє-ся до її теплих і гарячою любовю дишущих грудей! Стиснімо кріп-ко мозолями вкрити руку на-ших поневолених братів! Спи-ніємо в останнє свій погляд на чарівному українському селі, щоби його краса та принагідність створили в наших душах побож-ність й вічну любов до нього; затверджені чистими як кри-сталь сльозами. А коліс, десь далеко на чужині, з тими гарни-ми споминами в душі, з меншим боєм, з легшим серцем прийдеться нам працювати навіки й світ і людей.

П. Кривоносок

АЛЬКОГОЛЬ — ЙОГО СИЛА І НАСЛІДКИ

(Продовження)

УЧЕНІ, досліджуючи причини різних злочинів, так дрібних як і великих, спостерегає, що на 100 випадків побиття й образи честі, 90 довершено під впливом алкоголю; рівнож 50 на сто забійств та знасильувань а 60 на 100 підпалів, належить приписати алкоголеві. Що алкоголь є найчастіше причиною великих злочинів, переконають нас ці числа. На 380 тяжких злочинців, котрі відбували кару довічного в'язниці в німецькому місті Діссельдорфі, 252 допустились злочину під впливом алкоголю й то не в стані цілковитого запиття, бо тоді п'яниця не має сили, щоби dokonати злочину, а тільки в ошоломленні алкоголем. Зрештою, пощо нам шукати примірів по чужих країнах? Чи же найбільша скількість злочинів, проступків й нещасних випадків нашого села чи місточка довершена в наслідок затуманення алкоголем? А скільки то побойів і знущань дізнають жінки й діти від своїх мужів і батьків, коли ті вернуть замотеличені з корчми, чи з якоїнебудь забави, підсичуваної алкоголем?

Обчислюють, що рік-річно гине в Європі перед війною через алкоголь 250 тисяч людей, а скільки стало каліками й нуждарями, про це статистика не говорить. Жертви бере алкоголь не лише з алкоголіків. На 100 випадків задушення або вискочення потягу з шин, у 80 случаях, завинив алкоголь.

Але чи не найтяжче відбиваються наслідки алкоголізму на потомстві. Французький лікар Бурмевіль ствердив, що на 1000 дітей, котрі вродилися ідіотами, 571 походять від батьків алкоголіків, 74 від матерей алкоголіків; в 65 випадках алкоголіками були обоє родичі, а лише 280 дітей ідіотів уродилися такими не з вини алкоголю. Можливо, що алкоголіками були дальші родичі, а наслідки цього відбилися аж на третьому або й четвертому поколінні. А ось і новий примір, як впливає алкоголь на потомство й то вже на далеке. Учений американець, Дугдаєй, прослідив родовід одного роду аж до сьомого покоління взад і ствердив, що прародичі, які дали початок тому роду, були п'яницями. З тієї п'яцької пари в семи поколіннях, тобто за 85 літ, уродилося 709 осіб. З них 169 було неправного ложа. 131 вродилися ідіотами; з тих сім соток потомків двох п'яниць, три сотки померло в молодому віці, а з прочих було: 142 волоцюг, 64 заводових жебраків, 181 таких, що

займалися проституцією, 76 було караних за різні злочини, в тому 12 за убійство. Більша половина з них була рівнож п'яницями, а решта алкоголіками різного калібру. В самому поколінні, 46 осіб того роду померло безпомітно й тоді жило вже з нього заледви кількоро дітей, так, що цьому родові грозило вимертя. Члени того роду провели в арештах і в'язницях 116 літ, майже всіх їх треба було вдержувати коштом держави у в'язницях, шпиталях, притулках, а це все за 85 літ коштувало суспільність п'ять мільйонів передвоєнних франків, тобто около десять мільйонів золотих або мільон двісті тисяч американських доларів.

Може ці сухі числа й нудні, але вони є найкращими свідками шкідливості алкоголю, тому годі їх не навести.

Поширене у нас переконання, що алкоголь, зажитий у малій скількості впливає додатно на здоров'я й заострене апетит. Баби-шестуток й досі (а лікарі до недавня) навіть лічать різні хвороби алкоголем. Вірування в додатне діляння алкоголю наскрізь хибні, а повстали завдяки тій обставині, що по випиттю чарки, а ще краще кількох, можна зїсти багато й то навіть не конечно добрих потрав: однак лише тоді, коли ті потрави сухі та зміни. Натомість страви мокрі, тобто такі, як супа, юшка, борщ, а також страви гарячі, не смакують по алкоголеві. Можність напихання жолудка стравами сухими й зміними по спожитті алкоголю має своєю причиною в тому, що алкоголь знечулоє жолудок і тому він приймає все без розбору й в надмірній скількості. Потрави водні й гарячі, діставшись до жолудка після алкоголю, розпускають його, зносять в части його шкідливе діляння, жолудок починає приходити до себе, а тому, що алкоголь ушкодив його здоров'я, він реагує на прийняті потрави тим ставом, який ми означуємо словами «не смакує». Отож алкоголь не помагає, але шкодить апетитові. Що до травлення, то справа мається так само, як і з апетитом. Травлення помагає на тому, що корм, який дістається до жолудка, розпускається тут в квасах, які виділюють стіни жолудка й кишок, на папку, а з неї різні желези висисають поживні соки, котрі опісля кров розносять по тілі. Алкоголь корчить стіни жолудка, через що вони не можуть виділювати потрібних квасів до травлення, а що дійсно виконує він таку роботу в жолудку, можемо перекопати в той спосіб. Вложім руку.

яка сильно потіється, на кілька хвиль до алкоголю, а побачимо, що вона перестане потітися, висохне зовсім, а шкіра на ній підкорчиться й зробиться сухою. Коли ж так ділає він на грубу шкіру руки, то далеко сильніше мусить він корчити нижню оболочку жовудка. Травлення спиває алкоголь ще тим, що корм, який просякає ним в жолудку, твердне неначе дубіє. Про це можемо рівнож легко переконатися. Коли до спирту впустити білок яйця, то він звариться, як під впливом тепла. Тільки білок, зварений звичайним способом, розпукається легко на папку, натомість зварений алкоголем ніколи вже не розпукається. А такої білковини повно у всіх тих кормах, які споживаємо і вона для відживлення нашого організму необхідна. Коли ж алкоголь спричинює її одубіння, тоді вона разом з калом не зжита й людина не має жадного хісна зі спожитих кормів. Що алкоголь спивное травлення, свідчить хочби лише те, що по всякій гостині, закроплований алкоголем, відчуваємо довший час в жолудку давлення, віддавання калі спізнається керз на цілий день і є утруднене.

Відносно корисних наслідків алкоголю на здоровля, досліди учених виказали, що абстиненти, тобто такі, котрі зовсім не пють алкоголю, хорують в рік около 5 днів, а алкогольіки аж 18 днів. Коли абстинентів умирає на різні хобоби сотка, то алкогольіків два рази стільки. Також на сухоти умирає алкогольіків два рази більше чим абстинентів, на нервові недуги чотири рази більше, а на хобоби серця, аж шість разів більше. Це свідчить хіба найкраще про те, що неправдою є, наче б алкоголь спомагав здоровля. Легко зрештою довести цього на собі. Навіть по спожитті «найменшої кількості» алкоголю, відчуваємо ослаблення, а також нездібність до праці на деякий час. Байку об тому, що можна пити, лише не перебірвати міру, розпустили шинкарі, а за ними повторюють ті, котрі не можуть запанувати над своїми нахилами й пристрастями. Кожний алкогольік уважає зрештою «здоровію» нишу міру, залеже від того, як давно закроплює своє здоровля алкоголем, бо з кожним місяцем та міра росте у нього, аж врешті доходить до безміри.

Шкідливість алкоголю зауважано давно й вже в старині піднято боротьбу з цим найлютішим ворогом людини. Тільки ведено боротьбу не з алкогольізмом взагалі, а з крайним п'яченням. Доперва в останніх літах наука виказала, що шкідливою є всяка кількість алкоголю й, що позбутися його наслідків, можна тільки через цілковите усунення цієї отруї. Німеччина, пропивала перед війною рік-річчю понад три мільярди корон, а на кожного Німця випало

девять літрів чистого алкоголю-спірту. Тоді займала вона по Бельгії, Франції, Данії четверте з ряду місце, що до кількості зужитого алкоголю. За ті гроші, що їх видавало 65 мільонів населення, Німеччина могла вижити 10 мільонів людей. Воєне поражение, якого дізнали Німці, стрясло ними до основ і дало товчок до опам'ятання. Зараз ми свідками, як Німці піднімаються з завпаду під кожним зглядом, а чи не найбільше кладуть зусиль на боротьбу з алкоголем, знаючи, що без усунення цієї отруї, всяке відродження є виключене. Після найновіших відомостей, сьогодні припадає на кожного Німця вже лише дві літри чистого алкоголю в рік і Німеччина займає тепер передостаннє місце між народами під зглядом споживання алкоголю.

У нас, Українці, потреба опам'ятання далеко більше чим Німцям. Ми мусимо не відродитися, але народитися, не здобути утрачене становище, але вибороти собі нову позицію, більше чесну, чим займали ми досі. До цього потреба нам сили, розуму, працездатності й майна, отже того всего, з чого саме алкоголь нас обравовує.

Передвоєнна Галичина, о семи мільонах жителів, (тобто числила тільки, кілька тепер живе Українців під Польщею) пропивала річчю около 400 мільонів корон. На кожного жителя Галичини, великого й малого, випало тоді около 4 літри чистого алкоголю на рік. Тепер у нас скількисть спожитого алкоголю, коли не більша, то певно не менша, завдяки останній війні, яка розвила народ, головаю муштин, котрим у війську впрст накидувано алкоголь. Дуже жалко, що Український Радянський Уряд, замість заострити й краще zorganizувати боротьбу з алкоголем, підняту царатом (одиноким добрим ділом, яке оставив царат по собі на Україні), зніс заборону пиття й виробу цієї отруї й панується алкогольізм з питомою собі безсоромністю на всіх українських землях. Потребу боротьби з алкоголем, бачить і відчуває у нас кожний навіть алкогольік, хоч може тільки несвідомо. Підняти її й повести, але рішучо та безглядно, повинно в першу чергу жіноцтво. Воно ще найменше діткнене цією пошестою, найбільше терпить і страждає завдяки алкогольеві, а також тому, що воно разом з учительством несе найбільшу відповідальність за будучність народу, виховуючи будучі покоління. Також визволення жінки, зрівняння її в правах з мушциною, залежить чи в найбільшій мірі від того, чи характері дотеперішних, неподільних володарів світа муштин і дальше будуть виробляти алкоголь, чи будуть вони кристалізуватися в тверезій атмосфері.

К і н е ц ь .

В ПАМ'ЯТЬ НЕЗАБУТНЬОМУ КОБЗАРЕВІ Т. Г. ШЕВЧЕНКОВІ

ПОВІВІ буйний вітре, розвій сірі хмари
Хай сонечко гляне на наш рідний край.
Озвись з'за могили батьку наш Тарасе!
Про долю, про волю, хоч раз заспівай!

Поглянь на Україну, на села убогі
Ти в них любувався, і співав колись.
«Село — як писанка». — Деж оно поділось?
Змарніло в неволі!.. Вставай! Подивись!

Що кругом неволя, злиденна панує
Шляхом йде кровавим до свої мети.
Наш народ забутий, караєсь в кайданах.
Така на сім світі, доля сироти.

Він наймит, безрадний, хоч в своїй хатині
Він раб, і невільник, убогий нуждар,
Немов паралітик, бореться з судьбою,
Бо в серцю він чує болочий удар.

Куди не погляне в широкі простори
Все пустою дише, не рідним — чужим.
Кругом недовірки правдою торгують,
Байструки глузують над словом святим.

Обдерті селища неначе демони,
Що мріють про долю, про волю святу.
Неначе у Бога на небі питають,
Чому потурав він матір сироту.

Минулася воля, багата-багата,
Змарніла козацька колишня краса.
Лиш Дніпр одинокий реве, скаженіє,
Мов до сну колише батька Тараса.

Що десь з'за могили сумно поглядає
На лани широкі, на свій рідний край.
Вернись до нас, батьку, преславний пророче,
Вернись! та про волю ще раз заспівай.

Хай пісня полине до самого Бога
В безмежні простори, в широкі світи!
Хай злюща недоля надії сприяє,
Тай воля всміхнеться хоч раз в сироти.

Скажи святу правду Іродам поганим,
Щоб не оскверняли святощів твоїх,
Щоб ти не витали, «юди» поцілунком
Тай не розпинали слів твоїх на сміх.

Щоб не закривались твоїм монументом
Та знов катували, таких же самих;
Що твою безсмертну пророчу ідею
Берегли — неначе «Святая Святых».

Вставай же Кобзарю! Спитай препоганих,
Защо на заслання конає твій брат;
Защо твою матір любу Україну
Шмагає, шляхоцький, і московський кат.

Поспитай! Пилати, Юди, фарисеї,
Де слова безсмертні що ти оспівав.
Про вольність братерства, «сімо вольну нову»,
Брат брата, друг друга, на волі обняв.

Озвись!.. Хай не криють твоїм монументом
Сей голод — що мордує старих і малих!
Ні тих що «катюги» в Дністрі потопили
Як ішли за хлібом до країв чужих...

Ой така-ж то доля, батьку наш, пророче,
В чужих, в яничарів, поради нема.
Твоя же ідея тиняєсь в неволі
Одна одинока на світі сама.

Потужить, поплаче, з лихом пожартує,
Обітре сльозину минуле згада.
Про меншого брата в серденька спитає,
Защо у неволі марно пропада...

Чи світ провалиться? Бог святий відає,
Коли з пекла створять земський тихий рай...
Озвись з'за могили безсмертний Кобзарю,
Озвись! та про волю ще раз заспівай!

М. Костишин.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛУБ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., ВІДДІЛ 22, С. У. А.—В першому ряді сидять зліва на право: Марія Кіцей, Франка Якович, Стела Вагнер, Євгенія Дмитрів—писарка, Анастасія Вагнер—голова, Марія Петренко—містоголова, пані Голодзяк, Марія Шустикевич, Анна Меленчич. Другий ряд: Катерина Новак, Катерина Миць, П. Ікалович, Марія Трусевич, Анна Наконечна, Єлисавета Євсюк, Катерина Стефанович, Марія Грабар, Анна Маційовська, П. Сая, Анна Гузар, Марія Челак, Емілія Салюк. Третій ряд: Гелена Славська, Катерина Білик, Марія Томчук, П. Коблан, Розалія Атаманюк, Марія Опіят, Текля Журавецька, Александра Скоцієд, Павлина Жуковська, Ева Землянська, Анна Болутанська, П. Завіська. Четвертий ряд: Юстина Шмаїда, Франка Карчак, П. Самуїл, Ксеія Барна, П. Жуковська, Анна Шимон, Ксеія Колісник, П. Баран, Марія Баран, П. Фурка, Анна Гривбняк, Катерина Цан.

Др. А. Т. Кібзей.

ЖІНОЧИ НЕДУГИ

(Продовження)

7. ЗАПАЛЕННЯ МАТИЦІ

(Metritis)

Воно звичайно настає по породі, але є всілякі причини, що й поза вагітність і породом викликають запалення матиці. І так запалення яєчників або матичної шийки може поширитися на саму матицю. Подібно переставлення матиці або її запалення: в деяких випадках запалення матиці настає в самих початках подружнього життя через закаження, як венеричні недуги і т. п. Рівнож болі при місячних періодах, насильне вживання медикаментів, запір в кишках, тісні горсети, самонадуживання половых органів і т. д., можуть спричинити запалення.

Часто воно обмежується тільки на матичну шийку або на зовнішню оболонку матиці, однак скорше чи пізніше, воно перекидається на оболонку й яєстисту структуру самої середини матичного органу. А причиною того стану є те, що бактерії запалення переносяться туди в часі породу або поронення дитини, або як наслідок зараження трипровами недугами і т. п.

ПРОЯВАМИ запалення матиці є всілякі болі та недомагання в різних частих цілого організму. Біль в крижах та в правій або лівій похвині ніг, біль і завороти голови, біль в мочовому міхурі, в відходовій кишці, болі при місячному періоді, біль в кишках, в жолудку, роздуття в животі, запір, биття серця, кашель, нервовість, брак апетиту, кровотоки з матиці, або білі «у-плавни» і т. д. так, що годі відразу вгадати, від чого походить недуга. Матиця в стані запалення стає тверда, побільшена: вона з часом болякватіє, а з її отвору добувається біла або жовта зоя.

ЛІКУВАННЯ цієї недуги відбувається відповідно до її причин і проявів та відповідно до часу тривання. Коли причиною такого запалення є якісь органічні останки, що залишилися в матиці по породі або по пороненні, то ті останки треба звідти механічно вибрати, а це вимагає операції. Коли запалення захопило матичні проводи або навіть яєчники, то перед операцією треба через деякий час вживати зовнішні медикаментів, приміром, вложування до похви медичних препаратів, що стягають гній, чи то у-

плавни. Взагалі лікування запалення матиці не є легке й вимагає вмілого та фахового трактування, бо треба робити при тому переполікування, вишкробування і т. п.

8. ЗАПАДАННЯ МАТИЦІ

(Prolapsus Uteri)

Матиця удержується в нормальній позиції при допомозі спеціальних м'язулів і м'язистих прищипок, але коли ті органи в чомунебуду-пускають або страять свою пружистість, то й матиця висувається з свого природного приміщення й паде вдолину до т. з. мясниці або червоної ями. Тоді кається, що «матиця впала» або висунулась вдолину. Це звичайно буває в замужних жінок, бо у них матиця буває більше наклінна до перекровавлення, побільшення або обриву.

ПРОЯВАМИ цієї недуги являється глухий біль в крижах, наче б щось рвало під черевом, рвучі болі позаду ший, біль голови, запір і т. п.

ЛІКУВАННЯ запалення (обриву) матиці є тим успішніше й легше, чим скорше до нього береться. Коли запалення наступило тільки з ослаблення м'язулів, що тримають матицю в нормальній позиції, то лікування полягає на скріпленні цілого організму при допомозі здорової, легко стравної поживи, гімнастики на свіжому воздусі, відпочивання та електризування. Притім вживається підв'язок для піддержування матиці, як воно конечно потрібне. Коли ж матиця в наслідок свого збільшеного об'єму й ваги западається аж глибоко й осувається до похви, то треба операції. Часом треба матицю й цілком вирізати, якщо вона вилазить з родної похви аж надвір, так, як це часом трапляється у старших жінок.

Крім вище описаної недуги, т. з. западання або обриву матиці, існує багато інших недуг, які походять від неправильного відхилю або переставлення матиці з нормальної позиції в ненормальну. Це є звичайні недуги у жінок. А походять вони з всіляких причин, приміром: від упладку чи побільшення матиці, від слабих м'язулів, що піддержують її від частих породів, від загальної слабосильності організму та від т. з. новонаростів в матиці. Про всі ті недуги годі тут докладніше розписуватися, бо це інтересне і радше для фахового лікаря-генеколяга, ніж для

звичайного читача. Тільки загальною скажу, що того рода недуги справляють жінкам много клопотів, а часто й терпіння. Деякі з таких недуг даються досить легко усунути через відповідну гімнастику або рухи тіла але більшість їх вимагає сталої дбайливості, вмілого підтримання матиці в механічний спосіб всілякими перев'язками або перстнями, або вкінці через відповідну операцію, що її виконати може тільки лікар-генекольор.

9. НОВОНАРОСТИ В МАТИЦІ

(Tumours of the Womb)

(а) ТУМОРИ ЛИКУВАТИ (Fibroids)

Вони трапляються звичайно у жінок середнього віку й можуть бути лагідні або злосливі.

Лагідні новонарости ликоваті або мускулярної структури можуть творити навіть тверду масу, що росте в середині матиці й є, або причіплена до її стіни, як вище описаний поліп; або можуть вони розвинути в самих мускулах матиці або врешті на її поверхні. Такі новонарости є часто дуже великі й можуть важити й кілька фунтів, але вони не всегда є шкідливі або смертоносні, хоч прояви їх можуть бути часом дуже погані. Головно шкодять організмові величезні кровотоки й сильні місячні періоди, що бувають при таких новонаростах. Також натискають вони на мочовий міхур та сусідні органи й роблять неправильним віддавання мочі та калу. Шкодять вони й травленні.

Звичайно жінки живуть з такими новонаростами без поважної шкоди для загального здоров'я; але, коли новонарости є за великі, коли вони кровавляться, натискають на сусідні органи і т. п., то конечно треба їх лікувати. До цього служить операція, коли вона конечно потрібна. Деякі з таких новонаростів починають самі корчитися й индіти, як тільки жінка перестане мати місячні періоди, що звичайно буває в старшому віку. Але, зате деякі з них якраз в тому часі ще більш починають рости й переміняються в злосливі новонарости, що безумовно вимагає докладного вирізання їх задля рятування життя. Тому жінки в такому віку повинні час-до-часу піддаватися лікарським оглядинам, щоб вразі потреби, запобігти розвоєві рака.

(б) РАК МАТИЦІ

(Cancer of the Womb)

Це страшна недуга, що часом захоплює жінок десь в середньому віку життя, особливо в тих випадках, коли полові органи жінки були сильно ушкоджені при породі дитини або при пороненні.

Рак матиці починається звичайно незначним наростом на мати́чній шийці, а звідтія продирається скоро в середину мати́чної шийки й в саму мати́цю. Такий новонарост вже від самого початку легко кровавиться й справляє кровотоки та білі уплави з родних частей жінки, але своєю звичайністю в початках свого існування, він не звертає на себе особливої уваги. І тому заходить велика небезпека, що жінки, майже правильно занедбують цю недугу в самих її початках, а недуга скорочує їхне життя на протягу одного до двух років. Звичайно така жінка зголошується до лікаря аж тоді, коли біль від розвою рака зачне їй дошкулювати — та це буває з правилами запізніо. З часом, коли рак почне розточувати родні органи жінки, невиносний смід добувається звідтіля, жінка скоро худне, втраить сили й апетит до їди. Починаються правдиві страждання, бо тіло живцем гние, а вкінці така жінка в страшних муках умирає.

ЛІКУВАННЯ цієї недуги може мати деякі вигляди на успіх тільки тоді, коли лікар сейчас в початках її розпізнає й виріже та викине з жінки цілу заражену мати́цю. — значить в часі, коли клітинки рака ще не встигли перенестися поза саму мати́цю до сусідючих органів тіла. Іншого лікарства на те абсолютно нема. І не можуть такої жінці ні примови, ні ворожитбські лікарства, ні смаровила, ні змивання, тільки негайна операція. Є деякі способи, якими можна би придусити недугу, але це тільки на деякий час, бо вона з браку ґрунтовної операції безумовно повертається.

При такому лікуванні вживається також — "Radium and X-Ray Therapy."

(в) НОВОНАРОСТИ В ЯЄЧНИКАХ

(Ovarian Tumours)

Вони часто трапляються на яєчниках як більші або менші міхури, наповнені ясно-жовтою течею. Часом бувають вони величюю своєю більші від самих яєчників. Але ця недуга є досить небезпечна, бо може статись й причиною смерті. Тому треба що недугу зараз лікувати, як тільки лікар ствердить її існування. А одиноким способом її лікування, є негайна операція, котру робиться через прорізання черева й вирізання тих новонаростів. Загалом сказати можна, що на яєчниках жінки, можуть повстати всілякі боляки й новонарости, лагідні й злосливі. Та про це годі багато розписуватись.

(Продовження в слідуєчому числі)

ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ С. У. А.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ Джерзі Сіті, Н. Дж.

Як по інших місцевостях, так і в нас в Джерзі Сіті, існує жіночий відділ Українського Демократичного Клубу, котрий заразом є й відділом Союзу Українок Америки.

Першими організаторками цього клубу були: п. Анна Мацийовська, п. Марія Грабар і п. Анастазія Вагнер. Будучи свідомі того, що й в нас потрібно якоїсь жіночої організації, вони не жалували часу, а ходили від хати до хати, щоби заохотити жінок до спільної праці.

Дня 18 вересня 1931 року, скликаю перші збори, на які прибуло 35 жінок, а запрошена п. Лотоцька перевела ці збори й пояснила присутнім ціль клубу. До уряду ввійшли: п. Анна Мацийовська, передсідателка; п. Марія Грабар, заступниця; п. Анастазія Вагнер, секретарка; п. Емілія Чура, касієрка.

На кожних слідуючих зборах збільшалось число членкинь, так, що тепер клуб начисляє 93 членкинь, а праця в клубі дуже як слід.

На зборах, дня 20 січня 1932 року, п. Лотоцька розказала про Союз Українок Америки й про Жіночий Конгрес, який мав відбутися в травні 1932 року. Рівнож піддала вона нам думку, що булоб для клубу дуже корисно, коли би він став відділом С.У.А.

На слідуючих зборах при участі більшості членкинь, ухвалено стати відділом С.У.А. й заплатити першу вкладку до Централі. У покриття коштів конгресу ухвалено \$15. В клубі почалась сейчас живіща пра-

ця й негайно вибрано п'ять делегаток на конгрес. Головна Управа С.У.А. прислала кожного місяця цікаві реферати на різні теми, котрі були відчитувані секретаркою клубу. В осени 25 листопада улаштовано масковий бал, з котрого чистого доходу було \$147.00.

В осіні 1933 року, відбулися річні збори й до уряду ввійшли слідуючі пані: Анастазія Вагнер, передсідателка; Марія Петренко, заступниця; Евгения Дмитрів, секретарка; Петронеля Костецька, касієрка; Пелагія Дубик, Анна Наконечна, Катерина Новак, контрольорки.

За короткий час свого існування, клуб влаштував два маскові бали. З посліднього, влаштованого в листопаді минушого року, прийшло чистого доходу \$69.00. Рівнож відбулось в нас «Свято Матері» з діточим представленням «В мамин день», яке випало дуже гарно. Також запрошено до нашого клубу п. Анастазію Рибаківу, з Філадельфії, місто-предсідателку С.У.А., яка виголосила прекрасну промову до жінок-матерей; а запрошена американка, пані Кетерин Бравн виголосила солідний реферат в англійській мові.

Час від часу влаштовував клуб товариські забави, чайні вечери, а підчас виборів президента Зулчених Держав скликав клуб передвиборче віче, на котрому промовляла українські й американські бесідниця. Всі вони раділи тим, що українські жінки не остались позаду, а організуються й набирають сил, щоби піти слідами своїх сестер американок; щоби спільно здобути свої права й кращу долю на землі Вашингтона.

Наш клуб працює не тільки в тому напрямі, щоби добитись горожанських прав, але також, щоби помочи в загально українських національних справах і складає свої жертви на всякі народні цілі, як тут в Америці так і в Рідному Краю.

Клуб жертвував на закупно експонатів С.У.А. на Світову Виставу в Шікаго, \$100.00, на вищу школу в Стемфорд \$30.00, на будову Українського Народного Дому в Джерзі Сіті \$25.00, а за \$25.00 куплено два прапори, український і американський, які подаровано У. Н. Д. на його отворення. Далі даровано на Рідну Школу \$25.00, на інвалідів \$27.25, на видання творів Михайла Гайворонського \$20.00, на закупно містечкого твору Архіпенка до Національного Музею у Львові \$10.00, на мальовання церкви в Джерзі Сіті \$25.00, на пресовий фонд \$5.00, а крім того й на інші дрібні річі жертвував клуб певні суми.

Ми віримо в активну працю й в організацію, тому й кличемо всіх українських жінок, котрі ще не є zorganizовані, щоби ставали в наші ряди, організували відділи С.У.А., щоби й ми могли перед світом показати українську жіночу силу.

A. B.

«О» РІЧНІ ЗБОРИ Бофало, Н. Я.

Річні збори 49 відділу С.У.А. в Бофало, відбулись дня 4-го лютого, 1934 р., в українській православній галі, під числом 448 Елк вулиці. Збори отворила передсідателка, п. Бурштинська та попросила вибрати передсідателку до переведення річних зборів. Вибрано одногласно п.

Качур.

Пані Качур подякувала членкиням за довіря й прочитала програму зборів, яку одобрили всі членкині. Пані Качур покликala відтак п. Баран, щоби вона подала справоздання. Пані Баран прочитала фінансове справоздання й сказала, що книжки знаходяться в повному порядку. Членкині одобрили її справоздання оплесками.

Слідував вибір нового уряду на 1934 рік, до якого ввійшли наступні: п. Анна Качур—предсідателька, п. Анна Баран—заступниця, п. Марія Кіналь—секретарка, п. Марія Хоптяк—фінансова секретарка, п. Софія Гут—хасерка, пп. Вікторія Лінська та Текля Була, контролерки.

Якраз минув рік, відколи заложено у нас відділ СВА. Спочатку вписалося 49 членкинь і якийсь час всі сходилися разом на збори, але відтак повстало релігійне непорозуміння. Одні хотіли відбувати збори на православній галі, другі хотіли відбувати збори в католицькій галі. З цієї причини деякі перестали ходити зовсім на збори. Щоби задоволити обі сторони й поправити відносини у відділі, рішено відбувати збори у приватних домах й ми тепер сподіємось, що відносини поправляться.

Ці членкині, котрі остали у відділі, досить охочі до праці. Послідного року відсвяткували ми спільно з Сестрицтвом св. Ольги «День Матері». Наш відділ рівнож устроїв кілька забав, з яких дохід призначено на різні народні цілі. Ухвалено вислати \$5.00 на Світову Виставу голодуючим на Україні вислано \$10.00 через Об'єднання, а на пресовий фонд «Жіночого Світу» вислано \$5.00. Устроєно рівнож чайний вечерок в «Інтернаціональній Інституції». Наш відділ брав участь у протестаційному вічу проти Москви й жер-

тував \$5.00 на покриття кош-\$60 на сироти, \$25 на інвалідів і \$15 на «Жіночий Світ». На цьому місці почувамось до милого обов'язку зложити всім жертводавцям сердечну подяку. Особливо дуже вдячні ми п. Панамаренкові, який одного вечора возив нас своєю машиною і не жадав від нас за це ніякого винагородження.

На коляду жертвували наступні: п. Антін Пащук—\$5; по \$2: п. Михайло Нісевич, др. Сильвестер Черняк, п. Марія Ковнацький; по \$1: п. Софія Стрижак, п. Пелагія Романюк, п. Оксана Стасюк, п. Анна Бойко, п. Ева Вовчак, п. Анна Карпчук, п. Адам Журібіда, п. Михайло Шавалюк п. Михайло Сухінський, п. Михайло Олійник, п. Дженеті, п. Михайло Коетенький, п. Андрій Сивуляк, п. Марія Штогрин, п. Анна Мишишин, п. Павлина Панамаренко, п. Меланія Сіра, п. Т. Сікорська, п. К. Гловацький, п. В. Васильчук, п. Т. Романюк, п. Т. Томашевський, п. К. Руткович, п. Т. Хемель, п. Ю. Ступніцка, п. Б. Ковалик, п. М. Гасяк, п. Т. Вольний, др. П. Дубас, п. П. Кирилюк, п. Т. Чемерис, п. В. Лотоцький, п. І. Боросевич, п. А. Цурковський, п. І. Пеленський, п. І. Кісь, п. М. Дубас, п. І. Адам, п. М. Куничка, п. А. Фостик, п. В. Карпчук, п. А. Делевора, п. А. Кріль, п. М. Нічипор, п. Е. Куліс, п. М. Вишиванюк, п. М. Чміль, п. Т. Ленчак, п. А. Черняхівський, п. О. Бабяк, п. К. Кропчак, п. К. Верета, п. Е. Сенік, п. Ю. Чучмак, п. Т. Онуфрейчук, п. М. Качмар, п. А. Павловська, п. П. Ячшин, п. М. Шигала, п. А. Мартин, п. К. Шигала, п. Олійник. Імена тих, які жертвували по 50 і 25 центів, не подаємо тому щоби не забирати багато місця в нашому журналі.

Хоч не багато ми зробили за послідний рік, всетаки більше ніж ті, котрі сидять із заложеними руками й нічого не роблять. Пора й вам Бофальські України зрозуміти ціль та значення своєї жіночої організації й вписатись до Союзу Українок Америки. Ви повинні рівнож допомогти нам вдержати одинокий жіночий журнал в Америці, наш «Жіночий Світ». Прийдіть всі на наші наступні збори, а ми з радістю повітаємо вас!

Анна Качур.

«О»
КОЛЯДА
Філяделфія, Па.

Знагоди Різдва Христового збиралося кілька жінок з нашого відділу Союзу Українок, «Дочки України» і пішли по коляді. Саме в той день падав рясний дощ, немов хотів випробувати наше зав'язання. Та ми дощу не злякались і пішли, раді, що навіть непогода не стримає нас від сповнення свого обов'язку.

По дорозі зайшли ми до одної з наших членкинь і застали її хорою в ліжку, а коло неї плачучи, сиділа її маленька дочка. Той вид зворушив нас до сліз і в наших серцях відізналося співчуття. Сейчас ми рішили потішити та допомогти нашій сестрі, яка своїм дітям є zarazом і матір'ю і батьком. Ми дали їй п'ять доларів з нашої коляди, а вона з радості аж заплакала. Ми рівнож раділи, що по приказу Божому, сповнили християнський обов'язок.

За три дні свят ми зібрали сто доларів, з чого вислати

Колядували пп. Софія Стрижак, Анна Маньків, Анна Карпчук, Пелагія Романюк, Ева Вовчак, Юлія Зволінська і Анна Бойко.
А. Б.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ

Вунсакет, Р. Ай.

З рамени 29 відділу СУА в Вунсакет, відсвятковано в нашій місцевості десяту річницю смерті Ольги Басараб жалібною академією. З поміччю прийшов нам хор «Боян» під проводом о. В. Каськова й українська банда під проводом гр. Г. Кузика. На цю академію прибула до нас панна Маруся Бек, редакторка «Жіночого Світу».

Після богослуження, о. В. Касків відправив панакхиду за душу героїні Ольги Басараб, під час котрої членкині СУА й членкині Сестрицтва стояли в рядах з свічками в руках і слали спільну молитву до Бога за душу покійної. Впала негодна слеза за очей присутніх, коли згадали мученичу смерть цієї жінки в пельській тюрмі.

О годині 4:30 розпочався концерт. На галю ввійшла панна М. Бек, а українська банда відіграла привітний марш. Вступило слово виголосила передсідателька, п. Ходоровська й привітала дорогою гостю від відділу СУА. Відтак хор відспівав «За Тебе, Україно», а вірш присвячений героїні, віддеклямувала п. Р. Борис. Слідувала пісня «Не здавить ворог нас», віддана гарно хором Боян. «Вставай, сестро» віддеклямувала заступниця передсідательки, п. М. Липська.

Святочну промову виголосила панна Марія Бек. У своїй одногодинній промові змалювала вона в яскравих красках цю трагічну подію, яку пережила українська героїня Ольга Басараб, яку в підлітлі й звирячий спосіб замордували ляхські кати в тюрмі у Львові. Бесідниця підкреслювала, що вбили ляхи тіло, але не вбили сильного духа, бо він живе й житиме ще довгі роки між нашим народом. Що більше, цей дух охрещений мученичою кров'ю зродив сотні й тисячі борців-жінок

за волю Неньки-України, за котру віддала життя й Ольга Басараб. Попросила всіх присутніх встати й в цей спосіб віддати належний поклон найбільшій українській героїні. Присутні повставали з місць, склонили свої голови, а банда відіграла жалібний марш.

Прикінці своєї промови, бесідниця візвала жінок і дівчат вступати до організації та братися до самоосвіти. Говорила про ціль видавництва «Жіночий Світ», яке взяло на себе обов'язок нести освіту між українське жіноцтво в Америці й просила його щиро підпирати. Вкінці звернулася до молоді з зазивом братись до праці й до завзятої боротьби з нашими ворогами, бо тільки власними силами ми зможемо прогнати зайдів-ворогів з нашої землі.

Публіци мило було чути такі слова з уст молоді, тут-роджені бесідниці, котра так палко взивала до боротьби за рідну батьківщину. Грімкими оплесками задоволення закінчено жалібну академію.

В другій половині програми відсвятковано «Свято Злуки Українських Земель». Першу точку виконав хор Боян пісню «Ми сини могутньої країни». Слідувало фортепянове сольо панни Р. Бардачевської. «По тихому дунаю». Жіночий хор відспівав пісню «Ой, вправ стрілець». Панна А. Проборівська відіграла на фортепяні «В гаю ззеленим». «За Україну» виконав хор Боян. «Нові часи на Україні» віддеклямувала панна А. Підгородецька. Знову жіночий хор відспівав пісню «Ой, матінко». «Взяв би я бандуру» відіграла на фортепяні панна З. Римінік. Панна А. Підгородецька відспівала суправне сольо «Ой, не світи місяченьку». Дуєт на фортепяні «Гей, не дивуйтесь», відіграли панни С. Самборська та Е. Шевців. Су-

продів фортепяновий до пісень, виконаних жіночим хором, спочивав в руках панни М. Познанської. На закінчення хор відспівав «Україно, мати, кат сконав».

По скінченні концерту, секретарка відділу СУА п. Р. Вецаль, подякувала гостям за це, що так численно зійшлися й тим пешанували пам'ять Ольги Басарабової в десяту річницю її смерті, а панні Бек, що загощила до нашої місцевості й піддала всім духа до народної праці. Рівнож подякувала о. В. Каськовому за його працю в нашому товаристві, бо тільки завдяки його праці, товариство так розвинулось. Подякувала й гр. Кузикові, провідникові української банди й самій банді за це, що взяли участь у святі.

По концерті відбулася спільна гостина в честь дорогої гості, панни Марії Бек. Господиною гостини була Ірина Стойко, котра гарно обслуговувала гостей. Всі весело забавлялись і при цій нагоді зложили \$15.00 на пресовий фонд «Жіночого Світу», які переслано до редакції. Честь вам, дорогі гості, за жертву, бо я певна, що це свято лишилось надовго в нашій пам'яті, на котрому ми чули редакторку «Жіночого Світу». А ви, жінки, вставайте та поведіть уперту й завзяту боротьбу за існування «Жіночого Світу!» Треба тільки хотіння й сильної волі, трохи праці, а ми станемо справді освіченими та культурними, а тоді усміхнеться й наша заплакана Мати.

Розалія Вецаль, секр.

«О»

РІЧНИЙ ЗВІТ

Іст Віндзор, Ont., Канада.

Дня 11 грудня, 1933 року відбулись річні збори жіночого Товариства ім. Лесі Українки, під числом 250 Друард Ровд. Голова, пані А. Бойко отворила збори й попросила присутніх вибрати предсіднича до пе-

репродукування цих зборів. На предсідництво вибрано п. А. Вусату, котра подякувала за вибір і приступила до перепродаження зборів. Секретаркою зборів була М. Скоренька.

Пані А. Вусата попросила всіх урядників здати свої звіти. Голова, п. А. Бойко розказала про товариську працю в минулому році подякувала членкиням за послух і співпрацю, а вкінці побажала кращих успіхів товариству на слідуючий рік. Заступниця голови, п. М. Стецій розказала про розвій товариства й рівнож подякувала членкиням за їхню співпрацю. Секретарка, п. М. Скоренька здала рекордний звіт про працю відділу й подала фінансовий звіт.

Було всіх 12 засідань: одні річні, одні піврічні, одні надзвичайні, а девять місячних. Товариство влаштувало: три святочні забави, чотири «Чайні Вечірки», два концерти, один диточий, один в «День Матері», один пікнік, один цвітний баль, пять представлень, двоє засідань, а перед кожним підприємством відбувалися ще й наради.

Придбано до гардероби товариства: 10 мужеських вишиваних сорочок, 1 ручник, 3 козацькі жупани, 4 п. шараварів, 6 шапок, 2 спідниці. Це все шили й вишивали самі членкині, а одна подарувала ще й пару фіранок.

Касієрка, п. М. Мергергор здала свій звіт, котрий повністю годився зі звітом секретарки. Він так представляється:

загального приходу \$240.05
загального розходу \$236.20

остало в касі \$ 3.85

Господині, п. Д. Степчук і п. Е. Цебінь здали свої звіти й заявили, що товариство за послідний рік придбало дешо начиння, але ще треба буде більше постаратись, щоби не треба було позичати.

Членкиня контрольної комісії,

п. Ю. Новак знайшла книжки товариства в найкращому порядку й про це зложила свою записку.

У цих всіх звітах предсідниця спитала членкинь, чи дають вотум довіря старому урядові. Пані Т. Сушинська ставить внесок, щоби старому урядові дати вотум довіря, а п. М. Романів підтримує внесення. Принято внесок п. Сушинської.

Приступлено до вибору нового уряду на 1934 рік. Зістали вибрані слідуючі: головою п. Ю. Стецій; заступ. голови, п. Ю. Новак; фін. секретаркою, п. А. Бойко; рек. секретаркою, п. М. Скоренька; касієркою п. М. Мергергор; господарями, п. П. Гаврилюк і п. Т. Сушинська; до контрольного комітету ввійшли пані: М. Романів, М. Гарасимів і П. Степчук.

Жіноче Товариство ім. Лесі Українки заснувалося 8 лютого, 1932 року. За час свого існування, протягом двох років, членкині старались працювати над поліпшенням долі українського народу. Як в минулому році, так і в 1933 році, товариство старалось зробити певний поступ, як в напрямі просвіти, так і в матеріяльних здобутках.

Помимо цього, що фінансова криза далась нам відчутти болючо, товариство не впало на дусі, а старалось виконувати свою роботу якнайкраще.

Тепер, на 1934 рік, наше товариство вступило до Централі Союзу Українок Канади. Думаємо, що при помочі Централі, наше товариство буде розвиватись краще чим попередніми роками.

Вкінці кличемо всі жіночі товариства, котрі ще не вступили до Централі, щоби довше не отгалялись, а негайно вступали ще цього року, а праця обовязково піде вперед.

Заряд Жіночого Товариства ім. Лесі Українки:
М. Стецій, голова,
М. Скоренька, рек. секр.

ДОПОВНЕННЯ ЗВІТУ

Відділ 14 СУА в Клівленді колядував \$27.25, а \$3.00 перелав за передатки. Разом було проголошено \$30.25. Колядували слідуючі пані: Р. Волошини, К. Мураль, А. Габель, А. Коваль, С. Чубінська й К. Ділай. Жертвували слідучі: др. Михаленко \$2.00; по \$1.00: п. А. Коберська, п. С. Чубінська, п. Н. Целехатий, п. Копалич, п. Іванцьо, п. Іван Магур, п. М. Ручич, п. М. Розуміло, п. К. Ділай, п. К. Габрієська, п. А. Кедьо, п. Головачак, п. С. Туцька, п. М. Штельмах, п. Ф. Фона, п. Зарічна, п. Павук, п. Н. Дутко, п. К. Мураль, п. Р. Волошини, п. А. Котович, по 75 ц.: п. С. Михно; по 50 ц.: п. Когут, п. С. Лаука, п. К. Фисарчук, п. М. Малахавська, п. Лемішук, п. Добровська; по 25 цт.: п. Білінський, п. М. Якем.

Відділ 38 СУА в Ансонії зібрав на вічу \$12.20, як було проголошено. Жертвували по \$1.00: п. Анна Мерещак, п. Анна Зборівська, п. Єлисавета Радзів, п. Анна Консевич, п. Марія Шурани; по 50 цт.: п. Юстина Домарецька, п. Берта Мирон. Дрібними датками зібрано \$6.20.

Відділ 19 СУА в Байоні, жертвувало \$7.00, а не \$1.00, як це було подано попередно через друкарську помилку. (Перепритуємо відділ в Байоні за це.)

Пані Ю. Костюк збирала на лісту \$3.00. Жертвували: п. Ю. Костюк 50 ц., п. П. Клімчук, 50 ц., п. С. Мулярська 50 ц., п. К. Кардан 50 ц., п. В. Шерегета 50 ц., п. В. Явдошин 25 ц., п. Е. Польовий 15 ц., п. С. Каравач 10ц.

Пані Пелагія Гумен з Гемтрек збирала на лісту \$1.50. Жертвували: п. Т. Цимбада 75 ц., п. М. Ригалюк 25 ц., п. Н. Дембички 25 ц., п. М. Яркевич, 25 ц.

Пані М. Джумага збирала на лісту \$1.45. Жертвували: п. М. Джумага 50 ц., п. Й. Топільницький 25 ц., п. В. Мороз 25 ц., п. П. Клімчук 25 ц., п. А. Куліг 10 ц., п. М. Трусь 10 ц.

Пані К. Микитини у Централі Фолс збирала \$1.25. Жертвували: п. Н. Галко 50 ц., п. Й. Качинини 50 ц., п. В. Федорович 25 ц.

Всім щирим прихильникам «Жіночого Світу» складаємо щирю подяку за їхню працю та за пожертви. — Редакція.

Section by Young Ukrainians

AN OVERBURDENED SOCIAL CALENDAR

DURING the past year the Ukrainian youth of America has displayed some feverish activity in the field of organization work. New clubs have sprung up here and there, old ones have been rehabilitated while others have been aroused from a state of lethargy and enlivened by the more active members. The English sections sponsored by the Ukrainian newspapers are filled with reports and news items concerning these clubs.

But as we peruse the newspaper reports very carefully we find that almost the entire program of these clubs is crammed with social functions. There is one continuous round of informal dances, formal dances, tea-parties, card parties, get-together socials and business meetings combined with more tea and entertainment. And so our young folks dash off from one affair to another, filling their evenings with fun and merriment. Yet when we inquire of some of the members of the club as to the purpose of their organization, we are almost sure to hear that they are young Ukrainians who have united with the intention of studying Ukrainian problems in order to become real Ukrainian patriots eventually.

Such an aim is certainly praiseworthy but how our youth intends to attain that aim through the medium of social activities is beyond our comprehension. Of course, we are not shocked at the fact that the Ukrainian youth delights to participate in social activities. We even must admit that very often, in the

most secret recess of our heart, we have envied some of our comely Ukrainian maidens because of their social grace and charm which no doubt must be the result of much time, effort and energy spent in the conscientious attendance upon social duties. Furthermore, it is a universally admitted fact that all people, young or old, need some recreation and diversion from their daily tasks. This applies especially to the youth who is endowed with so much vitality and energy that it must be spent in some form or other.

But we fear that the Ukrainian youth will utilize all of its vitality, strength and spare time in indulging in too much recreation. And with these mounting apprehensions in view, we are raising this hue and cry with the hope that our youth will be persuaded to save some of that energy and apply it to more serious and worthy tasks. Let the youth dance and be merry! But let it also find time to read, write and learn something about the affairs of Ukraine! Let it acquire the habit of devoting oneself to the more serious problems confronting all mankind and particularly our own oppressed people! For the years pass by swiftly and the time spent in endless play brings no lasting benefit but weariness, boredom and disgust with life.

So come on, Ukrainian youth! Cancel some of the engagements from your club's social calendar and make place for a few lectures, debates, literary discussions, etc., and give yourself the opportunity to become serious, intelligent and real Ukrainian patriots!

Taras Shevchenko

MY LAST WILL

WHEN I DIE, then bury
Me upon a mound,

Mid spacious Steppes, in Ukraina,
Beloved soil around.

That yonder fields, widely stretching,

I may be adoring;
Mighty Dnieper with his windings,
I may hear him roaring!

When he bears from Ukraina
Into the blue sea
Blood of foemen, then the meadows
And hills dear to me —

Will I leave all, hasten soaring.

Even to God I'll go,
There to pray, but until then
God I do not know.

Bury me, and then arise,
Your fetters tear asunder,
Sprinkling with foemen's vicious blood
Your freedom safe thus render.

And in the coming kinship great,
Kinship new and free,
Forget not to gently, kindly,
Sometimes speak of me.

Translated by John Yatchew

Olga Shustakevich

EARLY UKRAINIAN HISTORY

UKRAINE, meaning borderland, is an old historical name which evolved in the course of centuries. Ukraine is a true borderland, as it is situated in the south-eastern part of Europe, on the threshold of Asia and bordering on practically all of the nations of the Slavonic race.

The first signs of Ukrainian historical life date back as far as the 8th century. The tribal chiefs of the Eastern Slavic races who had grown prosperous through their commercial dealings with the Byzantium (the Grecian Empire) founded the State of Kiev in about the 5th century. According to a historical legend three brothers, Kie, Schek and Choryw founded Kiev which later became famous as the capital of Ukraine. It was named for the oldest brother Kie. The various Slavonic tribes throughout the territory now known as Ukraine were compelled to unite as a means of protection against the barbaric tribes who came from the interior of Asia plundering and ruining their settlements. Thus originated the first Ukrainian government though at the time it was known as "Rus."

This government with Kiev as its capital began to develop gradually. In the year of 981 during the reign of Vladimir, the Great, there was a marked advancement in the material and cultural civilization of Ukraine. In the year of 988 Christianity was introduced and the worshipping of idols was prohibited. By the 12th century Kiev became one of the wealthiest and most cultural cities of Europe. It traded with Greece and Western Europe in furs, wheat, livestock and many other commodities, and in art, literature and commerce it rivaled with the western nations.

But this so-called "golden era" soon passed away being dealt a final blow by the terrible Mongolian in-

vasion in the year of 1224. As a consequence the rulers were weakened and the leadership in the state of Kiev was assumed by the primitive Russians of Moscow with whom the Ukrainians had fought a series of bloody wars at the beginning of the 13th century. Following this, continuous raids were made upon the Ukrainian land by the Tartars for a period of almost 500 years. The Ukrainian political life then shifted eastward to the kingdom of Halych which survived independently for almost a century. But it could no longer stand the continued aggression of the Tartars on the one hand, and the advances of the Poles and Lithuanians on the other hand, finally yielding to the overwhelming forces of Poland.

At the same time a new economic system known as feudalism then swept over Europe. As a result the Ukrainian subjects of Poland became virtual slaves of the Polish landlords. Furthermore, the treatment accorded the Ukrainians was so cruel that many serfs ran away to seek liberty and shelter in the vast steppes of Ukraine. This soon became a common practice and when the number of fugitives began to increase they united into a military state organization calling themselves "Cossacks" (free warriors) and built a strong fortification on the Dnieper river known as "Zaporoska Sitch." The great mass of subjugated people looked upon these Cossacks as their only defense from the attacks of the Tartars and Turks, and as their only hope for liberation from the Polish oppressors. After several severe measures had been taken against the Ukrainian peasants a series of Cossack revolts occurred against the Poles.

(Continued on page 24)

"Zaporoska
Sitch"

A Cossack
Stronghold

Bohdan Lepky

Translated by M. S.

THE FLOWER OF HAPPINESS

WHEN yet a small child, he often heard people talking about "happiness."

"What is happiness?"—he asked his mother, inquisitively gazing with his eyes into his mother's perturbed countenance.

"Happiness, my child, is fate,"—repeated his mother, not knowing how to define to that small childish brain the word "fate."

"And what is fate?"

"Fate, my child, is a flower, difficult to obtain."

"Is that flower beautiful?"

"Is it beautiful, you ask? Of course it is beautiful, very beautiful. When you behold it, your eyes sparkle, your heart rejoices and you gaze, not being able to tear your eyes away from it."

"Mother, I want that beautiful flower. Tell me, where does it grow? I shall go after it. I shall go after it and bring it for you and myself."

"You do not need it, my dove,"—said the mother, as she kissed the blond head of the boy. "You cannot go after that flower at this time. You are still weak and it is far away, beyond the water. You are well off without it now, and when you grow up and acquire strength, then you can go after it."

"No, I don't want to wait until I grow up. I want it now. Tell me, where can I find it?"

"Tell me" and "tell me" coaxed the child, and the mother, in order to soothe him, walked up to the window and pointed to the lake. (Their cottage stood on top of the hill, and in the valley below there was a lake.)

"Over there, beyond the lake, do you see?"

"I see, mother, I see! There is a whole meadow of them! And how beautiful they are, how beautiful! Is it far?"

"Very far! Do you not see? Over

there, beyond the water!"

"Beyond the water!"

And the small boy fell into a deep meditation. With his large blue eyes he stared earnestly into the far distance, to the point where the horizon melted into the blue waves of the water.

It was evening. A narrow bright beam appeared at the end of the horizon and in a moment, as if a sailing boat, glided on the moon, round and silver. Slowly it floated into the sky and it seemed as if it actually moved across the dreaming water and not across the evening-blue sky.

"Mother," joyfully cried the boy, suddenly aroused from his meditation. "Do you know what?"

"What, my child?"

"I know now but I won't tell you."

"Why won't you tell me?"

"Because I won't tell you. You might become angry with me."

"Oh you, you, my littleascal! Do you know that you must tell mother everything?"

"I know, but this I won't tell you,"—answered the boy as he laid his curly head on the breast of his mother.

After a moment he lay in his small bed. His mother had helped him with his prayers, told him to ask the Lord to endow his father, brothers and sisters with good health, tucked him in and told him to go to sleep. He closed his eyes and pretended to fall asleep. He even snored. But he did not sleep. For as the mother tip-toed away from the bed, he raised his eyelids.

It was bright in the room. The moonlight poured in through the windows and illuminated with its bluish rays the walls, the doors, the paintings and the furniture. Beneath the window, in the garden sang a nightingale; far from the lake could be heard the sound of

splashing water. The tiny waves like the wrinkles on an old face dashed against the dam and the shore. The dam and the shore hurried them away as if repelling an assailant; then the water receded for a moment and dashed back with even greater strength. The boy pricked up his ears.

"It is splashing... It is calling me... It says that it will carry me across, far away to the meadow where there is so much "happiness." It blooms. No flower blooms so beautifully. Why don't people pluck that flower? Aha, because they cannot reach it. They do not know how to swim across the water. But I know! If only mother would fall asleep and morning would come soon, then I'll go, I'll go!"

The moon shone ever brighter, the nightingale sang unceasingly and the waves continued to splash. The boy did not sleep, thinking only of the paradise-flower of happiness.

Midnight passed. The brief summer night was coming to an end. Morning was not far off. On the horizon appeared a narrow beam, at first pale and indistinct, then looming larger and brighter. The stars and the skies paled. The nightingales became silent. A morning breeze stirred faintly and the dew trembled on the flowers. The water in the lake splashed continuously. The boy did not sleep. His breast heaved, his eyes shone and his lips were aflame. He raised his hand, leaned his elbows on the bed and sat up. For a moment he listened. Everyone in the home slept. Even the large, old, black cat who at this time usually loved to stage a hunt, lay near the stove, like a small mound of earth and dozed. The boy arose lightly and went up to the window. He opened the window quietly. The distance from the window to the ground was not great. He climbed

over and suddenly shuddered. The cold dew touched his warm feet and the morning coolness penetrated him. He ran. It became warmer. His small feet carried him to the dam. He stopped. The splashing of the water could be heard more clearly than before. Now he very distinctly heard the water inviting him to plunge into its cold embrace.

"Come" — it said — "I will carry you across to the other side, there, where that divine flower of happiness grows. It is so fragrant, it is so radiant such as you never saw before. Come! Do not be afraid!"

And he extended his hand and plunged into the water. On the horizon the dawn was breaking. On the golden rim burned a huge, bright circle. From it the water in the lake seemed to burn and glow. Wave after wave became brighter, glistening like the scales on a large fish. The boy walked over these imaginary scales, over the waves, going further and further. His body was trembling, his heart was pounding and his lips were burning with excitement. He extended his hands in front of him, his eyes gazing there where the sun was shining, beaming, and there he went. Towards him swam a large white bird. It swam slowly like a vessel on the sea, spreading its wings as if they were sails, piloting itself on the water with its feet. It was a swan. One, then another one, large and white with a graceful neck.

"Take me white swan and carry me across the water, I shall not overburden you. Look, how small I am!"

Thus spoke the boy. But the swan, as if not having heard him, swam closer and stopped; it scrutinized him, nodded its head, touching with its wing its mate, whispered to her and then turned around on the spot and swam away.

"Wait!" — cried the boy. "Do not run away; take me with you, take me across!"

But the swan would not listen. Faster and faster it sped over the shining waves.

"Wait" — begged the boy with

tears in his eyes and commenced to follow.

The tiny waves were afire and the light breeze swept over them; an odor of resin was wafted from the forest. It was quiet, so quiet that one could hear the poppy seeds being strewn. Only from the shore could be heard the splashing of the waves. They continuously hurled themselves against, and then away from the shore, each time carrying away the lad, further and further. He was submerged in the water, only his head could be seen, now his hands, and at last only his hair floated on the surface.

By the bed of the sick child sat the doctor. He listened and listened again, trying to catch with his ear a sound of the beating heart and contracting his eyebrows. The poor mother gazed at him, as if at the face of a prophet.

"What is going to happen?" — "What is going to happen?" — repeated the doctor. "That which the Lord wills. If his constitution is strong, with the Lord's aid, he will recover. If not, then he will go in pursuit of happiness, in pursuit of eternal happiness . . ."

And the sick child gazed with his roving eyes into the ceiling. He raised himself on his ailing back, extended his hands forward and whispered with his flaming lips:

"I want the flower, the flower of happiness . . . Let me go. I shall go after it."

Many years passed from that time. To-day no one would recognize the small, curly-headed boy. He grew up and changed. He grew into manhood and learned the meaning of life.

Thanks to the old professor who taught botany, he studied about all of the flowers on earth and now knows, that far off, beyond the water, there grows no flower of happiness. He knows that . . . Yet he plunges into the water in search of it, in search of the flower of happiness . . . Will he obtain it? Who knows?

TARAS SHEVCHENKO

Every nation has its literary geniuses. The English have their Shakespeare, the Germans — their Goethe, the Russians — their Pushkin, and we, Ukrainians, have our Shevchenko. His name, however, needs no introduction to our people, for it is deeply embedded in their minds and hearts.

Yet Shevchenko differs from the other great poets of the world. He did not have the opportunity to attend famous schools and universities to acquire an education and to develop his literary talents. Only his strong will and perseverance aided him to attain knowledge outside of schools and to appease his hunger for learning, for his entire life was one of hardships, struggles and poverty.

For 24 long years Taras was a serf, 10 years he spent in Siberia, in exile, 7 years he enjoyed in freedom, and the few remaining years of his life were spent under the surveillance of the police, for he was considered a dangerous character by the Russian royalty. He knew little happiness as he was being continually persecuted by his political enemies. The Russian Czar, whom Shevchenko had the audacity to chide for his cruel measures against the Ukrainians, detested him most and punished him accordingly, by exiling him into the distant and frozen land of Siberia.

Nevertheless, Shevchenko did not swerve from his purpose. He was determined to sacrifice everything in the service of his country, and this he did, without caring for the consequences to himself. His great poetical talent gave him ample opportunity to convey his ideas and aims to the great masses of the people.

With his fiery words he aroused the timid and weary souls of the Ukrainians and inspired them to action.

That is the reason that to-day, 73 years after his death, the name of Taras Shevchenko is still sacred to the Ukrainian people. He was our genius, our seer, our apostle, our leader and our warrior, and his memory and accomplishments we must treasure from generation to generation.

FACTS

ABOUT

UKRAINE

Harvest in Ukraine

Resources

THE UKRAINIAN territories are immensely fertile and rich in mineral wealth. Since the time of Herodotus the territory of Ukraine has been known as the "granary of Europe," and in the last century it became famous for its extensive production of wheat, maize, sugar-beet, etc. There are besides, huge deposits of coal, anthracite, iron, quick-silver and manganese. Salt, tobacco and wonderful oil wells may be found in Ukraine both under Soviet Russia and under Poland.

Soviet official statistics declare that Ukraine has 20 to 25% of the gross agricultural produce, nearly one-fifth (18.5%) of all the industries of the Union, over one-half of the metal (55.8%), 76.8% of the coal, 89% of the coke, 77% of the iron ore and 80% of the sugar of the Soviet Union.

It has always been the policy of Russia to exploit Ukraine by exporting the raw materials of Ukraine into Russia and there utilizing them in the process of manufacturing. Ukraine has all of the possibilities, in respect to natural resources and transportation facilities,

to be self-sustaining.

The geographical position of Ukraine, bordering on the Black Sea, dominating the Straits and Constantinople, and lying athwart the highroad to the East, as well as the richness of its soil and the great value of both its agricultural and mineral products, make it inevitably a pivotal point in European affairs and also in the relations between Europe and the East.

Hence, in early days the long struggle between Poland and Muscovy, the rising Russian State, for the destruction first of its independence, later of its autonomy and finally for its complete possession; and in the nineteenth century the endless intrigues and the tremendous feeling which flared up between the Russian and the Austrian empires, which on the eve of the war made the Ukrainian movement to regain their independence one of the great factors in the relationship of the Great Powers of Eastern Europe. It was indeed one of the main problems which lay at the root of the World War, though Western Europe was scarcely aware of its existence. That problem has not been solved by the post-war settlement.

EARLY UKRAINIAN HISTORY— (Continued)

Under the leadership of Hetman Bohdan Chmelnitsky in the year of 1648 the Ukrainian Cossacks finally succeeded in annihilating the Polish army, thus winning independence for the Ukrainian people after 300 years of foreign rule. The Cossack organization now spread over the entire Ukraine. Hetman Chmelnitsky reorganized the Ukrainian government and signed treaties with the neighboring countries. Russia, however, did not live up to her treaty. She had possessed the Ukrainian land and did not relish the idea of losing that vast and wealthy territory forever. After the death of Hetman Chmelnitsky (1657) the Ukrainian Cossacks began to decline in power because of the incompetence of the subsequent leaders. Russia took advantage of this opportunity and slowly began to take control of the Ukrainian government. During the Scandinavian War, Hetman Mazepa attempted to throw off the Russian yoke, but he failed.

In 1775, the last bulwark of the Ukrainians, Zaporoska Sitch, finally fell into Russian hands and the Ukrainians once more became the subjects of the Russian monarchs.

Ever since its birth as a nation Ukraine has been under the yoke of different foreign nations, at different times. It has always struggled and fought to ward off its enemies as even to-day it struggles under the subjugation of four different countries. Yet the enemies that hold this land loathe to lose it for it is very rich in natural resources. Ukraine has very fertile soil and large deposits of coal, oil, petroleum, mercury and other minerals. And in their zeal to hold this land the political overlords of Ukraine have resorted to cruel tyranny disregarding human privileges and civil rights. Yet nothing can dissuade the Ukrainian people to abandon what to many seems so hopeless a struggle and with ever increasing courage and fortitude they are marching on, step by step, to the victory which must eventually crown their heroic efforts.

Українці! :- Українки!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ЧИТАЙТЕ

“УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР”

Літературний Журнал Заморської України

Цікаві Українські Оповідання

Річна передплата	\$3.00
Піврічна передплата	\$1.75
Одно число	25ц.

Адреса:

UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE
331 Bay Street, Toronto, Ont., Canada.

ХТО ХОЧЕ

навчитися доброї української літературної мови, пізнати історію своєї мови, довідатися як де говорить український народ

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ
НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ МІСЯЧНИК

“РІДНА МОВА”

Присвячений всебічному вивченню укр. мови
Головний Редактор і Видавець
ПРОФ. Д-Р ІВАН ОГІСНКО.

ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1 зл. 50 гр. чвертьрічно. За границею 2 американські долари або їх рівновартість у іншій валюті (35 кор. чеських, 180 леїв рум., 5 нім. марок, 30 фр. французьких, 65 динарів). ЗРАЗКОВЕ ЧИСЛО 50 ГР.

— Konto чекове П. К. О. № 27.110. —

Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10. Tel. 10-24-05

Automobile and Invalid Service

PAUL

HOLOWCZAK

FUNERAL DIRECTOR
and
LICENSED EMBALMER

Українське Похоронне
Заведення

Phone: Maine 0885
2387 Professor Street
CLEVELAND, OHIO.

СВІЙ ДО СВОГО!

Продаємо і вимінюємо
фарми, домів і бізнеси —

АНТІН ПАЩУК

Пересилаємо гроші до краю,
продаємо шифкарти на всі
лінії і полагоджуємо всі краєві справи —

322 N. 8th St., Philadelphia, Pa.

Office Hours:

9 to 11 A. M. 2 to 4 P. M.
Eve. 7 to 9 except Wed. & Fri.

Dr. N. J. MICHALENKO

Одинокий Український Лікар,
хірург і акушер

Phone: Atlantic 3929
3010 W. 14th Street,
CLEVELAND, OHIO.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

ВІСТНИК О. Д. В. У.

Місячний Орган Організації Державного
Відродження України в Америці

Річна передплата	\$1.50
Одно число	15ц.

Перешліть свою заделгу передплату
за 1934 р.

Адреса:

VISTNYK O. D. W. U.
P. O. Box 13, Station D.
NEW YORK, N. Y.

Найвеселішою газетою в світі є

ТОЧИЛО

Нікому не боїться сказати правду в очі.

Річна передплата на Америку \$1.75.

Оказове число 10 центів

TOCHYLO PUBLISHING CO.

623 Selkirk Avenue,
Winnipeg, Man.,
CANADA.

158 Pcs.

ПОЗІР! УКРАЇНКИ!

100 Dinner Set

32 Pcs. Glassware Set

26 Pcs. Silverware Set

Хто дістане майже даром 158 кусників столового начиння? ТОЙ, ХТО МАТИМЕ КВИТОК З ШАСЛИВИМ ЧИСЛОМ!

Як можна одержати такий квиток?

Хто зложить річну передплату на «Жіночий Світ», той дістане два квитки.

Хто зложить пів-річну передплату, той дістане один квиток.

Хто зложить жертву на Пресовий Фонд, за кожних 10 центів одержить один квиток.

Важне тільки для Злучених Держав.

Льосования відбудеться 1. квітня, 1934 р. в місті Дітройт, в присутності представниць всіх жіночих організацій.

За вказівками звертатись на адресу:

ZINOCY SVIT

1006 E. CARSON ST.

-:-

PITTSBURGH, PA.